

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลต่อการอยู่รอดของแบคทีเรียโปรไบโอติกระหว่างการเก็บในโยเกิร์ตน้ำนมถั่วเหลือง
ผู้เขียน	นายหิรัญวิชช์ สายยศ
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	Dr. Tri Indrarini Wirjantoro

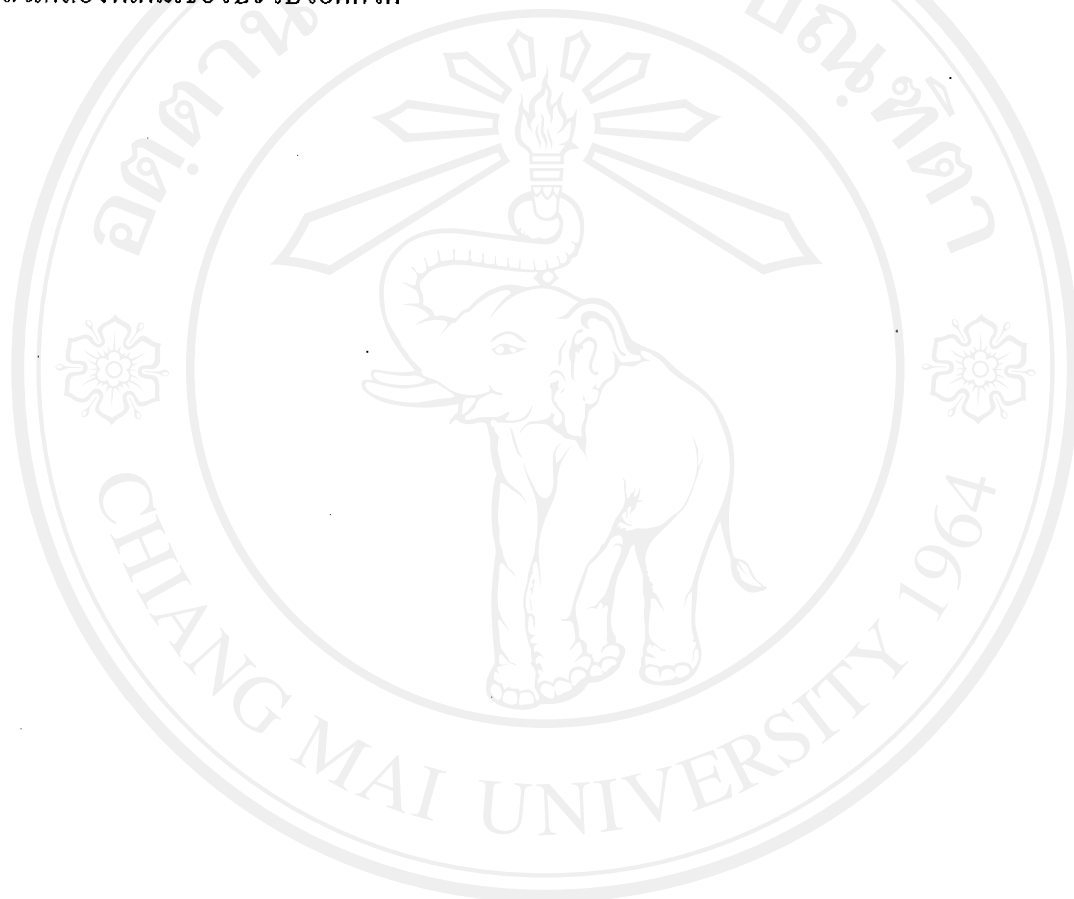
บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอยู่รอดของเชื้อจุลินทรีย์โปรไบโอติก ระหว่างการเก็บรักษาในผลิตภัณฑ์โยเกิร์ตน้ำนมถั่วเหลืองต่อการอยู่รอดชีวิตของเชื้อจุลินทรีย์โปรไบโอติก ซึ่งเชื้อโปรไบโอติก ที่ทำการศึกษา มี 2 ชนิด คือ เชื้อ *Bifidobacterium bifidum* และ เชื้อ *Lactobacillus acidophilus* โดยจะทำการศึกษาอิทธิพลของส่วนผสมหลักในการผลิตผลิตภัณฑ์โยเกิร์ตน้ำนมถั่วเหลือง นอกจากนี้ยังศึกษาผลของพรีไบโอติกที่ช่วยให้เชื้อจุลินทรีย์โปรไบโอติก เติบโตรอดจากสภาวะการเก็บที่ อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส นาน 21 วัน

เริ่มต้นโดยการศึกษาสูตรและกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์โยเกิร์ตน้ำนมถั่วเหลืองจาก เชื้อโปรไบโอติกแต่ละชนิด พบว่า ผลิตภัณฑ์โยเกิร์ตน้ำนมถั่วเหลืองที่ใช้เชื้อ *B. bifidum* ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ได้สูตรการผลิตที่เหมาะสม คือ นมผงขาดมันเนย น้ำตาล น้ำนมถั่วเหลือง โขเคียม-คาร์บอเนตซีเมทริลเซลลูโลส คัปป้า-คาราจีแนน กัวร์กัม และค่าความเป็นกรด-ด่าง มีค่าเท่ากับร้อยละ 9, 18, 15, 0.3, 0.3, 0.3 และ 5.2 ตามลำดับ ส่วนผลิตภัณฑ์โยเกิร์ตน้ำนมถั่วเหลืองที่ใช้เชื้อ *L. acidophilus* ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว จะได้สูตรที่เหมาะสม คือ นมผงขาดมันเนย น้ำตาล น้ำนมถั่วเหลือง โขเคียมคาร์บอเนตซีเมทริลเซลลูโลส กัวร์กัม และค่าความเป็นกรด-ด่าง มีค่าเท่ากับร้อยละ 15, 12, 60, 0.3, 0.3 และ 4.9 โดยไม่ต้องเติม คัปป้า-คาราจีแนน จากนั้นจึงนำสูตรของผลิตภัณฑ์โยเกิร์ตน้ำนมถั่วเหลืองจากเชื้อโปรไบโอติกแต่ละชนิดที่เหมาะสมแล้วมาศึกษาการสารถอาหาร จึงพบว่า การเติมสารประกอบน้ำมะเขือเทศลงไปในผลิตภัณฑ์โยเกิร์ตน้ำนมถั่วเหลืองโดยใช้เชื้อ *B. bifidum* และผลิตภัณฑ์โยเกิร์ตน้ำนมถั่วเหลืองโดยใช้เชื้อ *L. acidophilus* มีปริมาณเชื้อจุลินทรีย์โปรไบโอติกเหลือรอดมากที่สุด โดยในระยะเวลาการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส นาน 21 วัน

มีจำนวนเชื้อ *B. bifidum* เหลือรอดในผลิตภัณฑ์ เท่ากับ 6.536 log CFU/มิลลิลิตร และมีจำนวนเชื้อ *L. acidophilus* ผลิตภัณฑ์เท่ากับ 6.484 log CFU/มิลลิลิตร

ซึ่งภาพโดยรวมแล้ว พบว่าเมื่อเก็บรักษาผลิตภัณฑ์โยเกิร์ตนมถั่วเหลืองที่ อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 21 วัน พบว่า เชื้อโปรไบโอติกแบคทีเรียทั้งสองชนิดมีปริมาณเชื้อเหลือรอดมากกว่า 10^6 CFU/มิลลิลิตร ซึ่งเป็นปริมาณที่ผู้บริโภคจะได้รับประโยชน์จากผลิตภัณฑ์โยเกิร์ตนมถั่วเหลืองที่เติมเชื้อโปรไบโอติกได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Factors Effecting Viability of Probiotic Bacteria in Soymilk Yogurt During Storage
Author	Mr. Hirunwit Saiyot
Degree	Master of Science (Food Science and Technology)
Thesis Advisor	Dr. Tri Indrarini Wirjantoro

ABSTRACT

This research was aimed to study factors that affect the viability of probiotic bacteria in soymilk yogurt during storage. The 2 studied probiotic bacteria were *Bifidobacterium bifidum* and *Lactobacillus acidophilus*. The research investigated the effect of soymilk yogurt ingredients and the presence of nutrient compounds on the viability of probiotic bacteria at 4⁰C for 21 days storage.

From different formulas of soymilk yogurt that affected the viability of probiotic bacteria, it was found that the optimum formula of soymilk yogurt added with *B. bifidum* should contain reconstituted skimmed milk, sugar, soymilk, carboxymethylcellulose, kappa-carrageenan, guar gum and a pH level of 9, 18, 15, 0.3, 0.3, 0.3% (w/v) and 5.2, respectively. On the other hand, the optimum formula for soymilk yogurt added with *L. acidophilus* should have reconstituted skimmed milk, sugar, soymilk, carboxymethylcellulose, guar gum and a pH level of 15, 12, 60, 0.3, 0.3% (w/v) and 4.9, respectively. In the second part of the study, the optimum yogurt formula for each probiotic bacteria was added with different nutrient compounds, including fructooligosaccharide, fibersol-2 and tomato extract. Results of the study showed that the addition of tomato extract in soymilk yogurt could give a better support in maintaining the viability of the 2 probiotic bacteria during refrigerated storage. After 21 days at 4⁰C, the viable counts of *B. bifidum* and *L. acidophilus* were high in soymilk yogurt, which were 6.54 ± 0.12 and 6.48 ± 0.01 log CFU/ml, respectively.

As an overall, the study demonstrated that a development in soy yogurt formula could give a good support in maintaining the viability of probiotic bacteria during low storage temperature for 21 days. A viability of the probiotic bacteria of

more than 10^6 CFU/ml could be displayed. At this viability level, the probiotic bacteria could give a positive effect in supporting the consumer health.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved